

МАГІЧНА ЕКРАНІЗАЦІЯ З ДЖЕКОМ НІКОЛСОНОМ,
ШЕР, СЬЮЗЕН САРАНДОН І МІШЕЛЬ ПФАЙФЕР

Джон Апдайк — знаний американський письменник, автор 23 романів та ще 45 книжок: збірок оповідань, віршів, есеїв. Протягом тривалого часу співпрацював із журналом *The New Yorker*. За своє життя Апдайк отримав дві Пулітцерівські премії, Національну медаль мистецтв та безліч інших престижних нагород. Кожна нова книжка автора відразу ж ставала бестселером, посідаючи перші позиції в численних рейтингах.

Життя в містечку Іствік розплановане на сто, а то й двісті років уперед. У цій тихій гавані вже давно не відбувалося нічого цікавого. Троє подруг — Александра, Джейн і Зукі — збираються щочетверга, щоб якось розважитися. Після чергових посиденьок у місті з'являється таємничий і надзвичайно спокусливий чоловік із дивним ім'ям Дерріл Ван Горн. Він здобуває прихильність подруг і... навчає магії, адже виявляє їхні потужні здібності. Та одного разу вони вирішують покинути Дерріла. Він присягається помститися... Проте жоден чоловік не в змозі протистояти жінці. А надто коли їх троє. І вони — відьми.

www.bookclub.ua

ISBN 978-617-12-4731-4

9 786171 247314

ДЖОН АПДАЙК

ІСТВІКСЬКІ
ВІДЬМИ

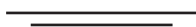

ДЖОН АПДАЙК

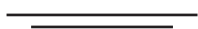

ІСТВІКСЬКІ
ВІДЬМИ

Джон Апдайк

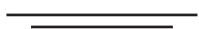
John Updike

THE WITCHES
OF EASTWICK

A Novel

Джон Апдайк

ІСТВІКСЬКІ
ВІДЬМИ

Роман

УДК 821.111(73)
А76

Жодну з частин цього видання
не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі
без письмового дозволу видавництва

Публікується з дозволу The Knopf Doubleday Publishing Group,
a division of Random House, Inc

Перекладено за виданням:
Updike J. *The Witches of Eastwick* : A Novel / John Updike. —
New York : Random House, 2012. — 352 p.

Переклад з англійської *Бориса Превіра*

Обережно! Ненормативна лексика!

Ідея обкладинки *Олег Волобуєв, Світлана Мозгова*

Дизайнер обкладинки *Аліна Ачкасова*

ISBN 978-617-12-4731-4
ISBN 978-0-449-91210-2 (англ.)

© John Updike, 1984
© Hemiro Ltd, видання українською мовою, 2018
© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2018

I

КОВЕН

Се дебелий був чорний, кошлатий чоловік,
і холодом від нього віяло.

Ізобель Гуді, в 1662 році

Тож як скінчив свою догану диявол, вийшов він
з-за кафедри і звелів усій компанії підійти й цілувать
його гузно, яке, вони казали, холодне було, як лід;
його тіло було тверде, як залізо, вони думали,
він з нього зроблений.

Агнес Семпсон, у 1590 році

— Все саме так, — сказала Джейн Сمارт у своїй поспішній, та все ж змістовній манері; кожна її «с» нагадувала шкварчання обвугленої голівки щойно згорілого сірника, яким діти припікають шкіру задля забави. — Зукі казала, що масток Леноксів купив якийсь чоловік.

— Чоловік? — спитала Александра Споффорд, почувачись вибитою з колії, бо ж така заява підкосила умиротворення її аури того ранку.

— З Нью-Йорка, — торочила далі Джейн, майже прогарчавши другий склад, по-массачусетському випустивши «р». — Здається, без жінки й сім'ї.

— О. Один з тих.

Почувши, як північний голос Джейн приніс їй цю звістку про гомосексуаліста, що приїхав з Мангеттену, аби завоювати їх, Александра відчула себе розділеною в цьому таємничому, пошматованому штаті Род-Айленд. Вона народилася на заході, де білі й фіолетові гори здіймаються в погоні за ніжними, високими хмарами, а перекотиполе котиться в погоні за горизонтом.

— Зукі й сама достоту не певна, — сказала похашцем Джейн, її «с» пом'якшилися. — Виглядає він кремезним. Її вразило, які в нього волохаті руки. У «Перлі ріелті» він сказав, що йому треба так багато місця, бо він науковець і має лабораторію. А ще володіє кількома піаніно.

Александра гигикнула; цей звук, який дещо змінився з часів її дитинства у Колорадо, здавалося б, долинув не з її горла, а від якогось пернатого друга, що вмовстився в неї на плечі. Насправді в неї вже розболілось вухо від телефона. А рука почала німіти й поколювала.

— І скільки ж піанін може бути в однієї людини?

Здавалося, це образило Джейн. Її голос наїжачився, ніби переливчаста шерсть чорної кішки. Вона сказала, захищаючись:

— Ну, Зукі відштовхується лише від того, що сказала їй Мардж Перлі на вчорашніх зборах комітету зі встановлення поїлки для коней.

Цей комітет керував встановленням і, після руйнування, переустановленням великої, блакитної мармурової поїлки для напування коней, яка традиційно стояла в центрі Іствіка на стику двох головних вулиць; місто мало форму букви «Г», втиснуте довкола кострубатого шматка затоки Наррагансетт. На Док-стрит розміщувалися центрові підприємства, а під прямим кутом до неї примикала Оук-стрит, на якій стояли чудесні великі, старі будинки. Мардж Перлі, чиї жахливізні канарейково-

жовті оголошення з написом «Продається» теліпалися вгору-вниз по деревах і парканах, доки хвилі змін у економіці й моді (Іствік уже кілька десятиліть був напівзанепалим і напівмодним водночас) приносили і виносили людей у місто й з міста, була щедро наштукатуреною пробивною жіночкою, до того ж, якщо взагалі була нею, ще й відьмою, котра дотримувалась поглядів, відмінних від Джейн, Александри та Зукі. Вона мала чоловіка — невеличкого, метушливого Гомера Перлі, який постійно обчиряжував їхні кущі форзиції аж до цурпалків; от у цьому й полягала ця різниця.

— Папери передали у Провіденс, — пояснила Джейн, просто-таки втискуючи оце «нс» у вухо Александрі.

— І з волохатими руками, — протягнула Александра.

Біля її обличчя промайнула дещо подряпана, поцяткована й часто фарбована чорнота дерев'яних дверцят кухонної шафки; вона усвідомлювала всю лють атомів, що вертілися й вовтузилась під цією поверхнею, ніби вихор перед змореним зором. Начеб у кришталевій кулі, вона побачила, що одного разу зустріне цього чоловіка й закохається в нього, і що з цього вийде мало чого хорошого.

— А в нього є ім'я? — спитала вона.

— А ось це — найтупіша річ, — сказала Джейн Смарт. — Мардж сказала Зукі, а Зукі сказала мені, але щось прогало його з моєї голови. Одне з тих імен з «ван», «фон» чи «де» у ньому.

— Просто шикарно, — відказала Александра, відчуваючи охоту ще трохи побалакати, готуючись бути завойованою.

Високий смагливий європеець, що покинув своє давнє, фамільне помістя, подорожує, гнаний прокляттям...

— Коли він має в'їхати?

— Вона казала, що вже скоро. Може, вже й зараз там!

Джейн звучала стривожено. Александра уявила собі надто товсті (щодо решти загостреного обличчя) брови своєї співрозмовниці, які півколом здіймаються над її темними обуреними очима, чий карий колір був завжди на тон блідіший за спогад про нього. Якщо Александра була великою відьмою, яка пливла за течією і завжди розривалася, щоб дістати враження і водночас злитися з горизонтом, дещо ледачкуватою по своїй суті й ентропічно неквапною, то, на противагу їй, Джейн була запальною, невеличкою, заточеною, ніби кінчик олівця, а Зукі Ружмон, що цілий день бігала у справах центром міста, збираючи новини й розсипаючи усмішки, мала мінливу сутність. Так роздумувала Александра, кладучи слухавку. Все поділяється на три частини. А чари стаються навколо нас, доки природа шукає й віднаходить незмінні форми, речі ясні й органічні, здатні складатися до купи під кутами в шістдесят градусів у рівносторонній трикутник — матір структури.

Вона повернулася до закривання банок із соусом для спагеті; там було соусу для більшої кількості спагеті, ніж зможуть з'їсти вона та її діти, навіть якщо накласти на них закляття й на сто років помістити в італійську казку: банка на банці стояли, ще паруючи, вийняті з синього казана в білу цяточку, на дрижачій, дзенькітливій, круглій дротяній сітці. Це, певно, неясно подумала вона, якась сміховинна данина її теперішньому коханцю — сантехніку італійського походження. Її рецепт не передбачав цибулі: два зубки часнику, подрібненого і протушкованого три хвилини (не більше й не менше; в цьому й полягала вся магія) у розжареній олії, багато цукру, щоб пом'якшити кислоту, одна натерта морквина, перцю більше, ніж солі; втім чайна ложка накришеного базиліку — ось саме те, сприяє чоловічій силі, а дрібка беладони надає вихід, без якого чоловіча сила є лише вбивчим перенасиченням. Усе це треба

додати до її власних помідорів, які вона зібрала власноруч і на кілька тижнів розклала доходити на всіх підвіконнях, а зараз нарізала і згодувала блендеру: відколи два літа тому Джо Маріно почав бувати в її ліжку, ці рослини, підв'язані в саду, де кожного довгого пообіддя південно-західне сонце кидало свої навскісні промені крізь ряд верб, охопила нестримна плодючість. Маленькі криві гілочки помідорів, м'ясисті й бліді, ніби зроблені з дешевого зеленого картону, аж ламалися під вагою такої кількості плодів; у цій родючості вловлювалося щось несамовите, якийсь вереск, немов у дитини в істеричі. З усіх рослин помідори видавалися їй найлюдянішими: спраглими, тендітними і схильними до загнивання. Зриваючи водянисті оранжево-червоні кулі, Александра почувалася, начеб огортає рукою яєчка гігантського коханця. Пораючись на кухні, вона вгледіла у всьому цьому щось до болю менструальне: цим червоним, як кров, соусом вона згодом полле біле спагеті. А ці товсті білі ниточки невдовзі стануть її власним білим жиром. Ох же ця її жіноча борня з власною вагою: у віці тридцяти восьми років вона помітила, що та стає чимраз неприроднішою. Хіба задля привернення кохання вона повинна знехтувати власним тілом, подібно до якогось святого невротика з давніх часів? Природа є водночас ступенем і змістом усього здоров'я, тож якщо маєш апетит, його треба вдовольняти, відтак вдовольняючи й космічний порядок. Втім вона подеколи зневажала себе, обзивала себе ледащом за те, що взяла собі коханця з народу, аж настільки терпимого до огрядності.

Усі Александрині коханці за останні кілька років після її розлучення були нездалими чоловіками, яких повиганяли дружини, що володіли ними. Її власний колишній чоловік, Освальд Споффорд, нині спочивав на високій кухонній полиці, у банці зі щільно закритою кришкою,

перетворений на різнокольоровий пил. Вона перетворила його опісля їхнього переїзду з Норвіча, Коннектикут, до Іствіка, коли вивільнилися її сили. Оззі був фахівцем із хрому й перейшов з фабрики, що виготовляла меблі для громадських місць у тому горбастому місті, повному облуплених білих церков, до конкурентів, на завод, збудований зі шлакоблоку, завдовжки з півмилю, трохи південніше від Провіденса, посеред напрочуд промислового обширу цього невеличкого штату. Вони переїхали сім років тому. Тут, у Род-Айленді, її сили поширились, ніби газ у вакуумі, й вона зменшувала свого любого Оззі, поки той долав свій звичний маршрут на роботу й додому четвертою автострадою, спершу до розміру простенького чоловіка — обладунки захисника-патріарха поспадали з нього в цьому їдкому солоному повітрі матріархальної краси Іствіка, — а тоді аж до розміру дитини, бо його хронічні потреби й таке ж хронічне прийняття її способів їхнього вирішення зробили його жалюгідним, керованим. Він майже зовсім був утратив зв'язок із повсякчас більшим всесвітом усередині неї. Його голову займали заходи молодшої ліги їхнього сина й боулінгова команда заводу. Коли Александра прийняла першого, а за ним і ще кількох коханців, її чоловік-рогоносець своїми розмірами й сухістю вже нагадував ляльку, лежачи біля неї в її великому, широкому, гостинному ліжку, як якась пофарбована колода, куплена на розкладці край дороги, чи як опудало дитинчати алігатора. На час їхнього справжнього розлучення її колишній господар і повелитель просто розсипався на пил — речовину не в тому місці, як колись давно влучно описала це її мати, — такий собі кольоровий пил, який вона насипала в банку і зберігала, як сувенір.

Інші відьми, перебуваючи у шлюбі, також відчували подібні перетворення; так, колишній чоловік Джейн Сمارт,

Сем, висів у погребі їхнього ранчо, посеред засушених трав і квітів, і вона потроху обскубувала його, по дрібці за раз, додаючи у приворотне зілля, для пікантності; а от Зукі Ружмон увіковічила свого у пластику й використовувала як капронову скатертинку. Ця остання подія сталася відносно нещодавно: Александра все ще могла уявити собі Монті, як він стоїть на коктейльній вечірці у своїй картатій куртці й петрушково-зелених слаксах, пережовуючи подробиці гольфового раунду того дня й нарікаючи на по-жіночому повільну гру в парах, яка затримала їх на цілий день і через яку вони так і не дограли. Він ненавидів зухвалих жінок — жінок-губернаторів, істеричних протестувальниць за мир, «дамочок» лікарів, Леді Берд Джонсон¹, навіть Лінду Берд і Люсі Бейнз². Він вважав їх лезбухами. Коли Монті шкірився, то виставляв напоказ свої чудесні зуби — довгі й дуже рівні, але не штучні, а коли роздягався — доволі зворушливі синюваті ноги, набагато менш м'язисті, ніж його засмаглі руки гольфіста. І ще — ці його зморщені, обвислі сідниці, що скидалися на розм'яклу плоть жінки середнього віку. Він був одним з перших коханців Александри. А нині ж бо було дещо чудернацько й по-чудернацькому приємно поставити чашку густої кави, яку готувала Зукі, на блискучу картату капронову скатертинку, залишаючи на ній брунатне кружальце.

Саме повітря Іствіка надавало жінкам сили. Александра ще ніде й ніколи не відчувала нічого подібного до нього, хіба що, можливо, в одному закутку Вайомінгу, крізь який вона пройджала з батьками, маючи щось із одинадцять років. Вони випустили її з машини попісяти під

¹ Клавдія Альга Тейлор Джонсон (1912–2007) — дружина президента США Ліндона Джонсона. (*Тут і далі прим. перекл.*)

² Доньки Ліндона та Клавдії Джонсон, відомі громадські діячки.

полиновим кущем, і вона подумала, дивлячись, як на цій землі за якусь мить з'явилася брудна, мокра пляма: «Це не має значення. Все одно випарується». Природа поглинає все. Це дитяче бачення лишилося з нею навіки, разом із терпким полиновим присмаком того моменту на узбіччі. Іствік же, своєю чергою, щомиті цілувало море. Док-стрит, її модні магазини з ароматичними свічками й кольоровими вітражними вітринами, націленими на літніх туристів, її старомодний алюмінієвий дайнер поруч із пекарнею, її цирульня поруч із багетною майстернею, її невеличкий цокітливий відділ газети, її довгий, темний будівельний магазин, яким керують вірмени, перепліталася з солоною водою, що хлюпала, льопала й ляпала об труби і сваї, на яких частково стояло місто, та так, що нестійкі, пожиловані аквамаринові морські відблиски мерехтіли на обличчях місцевих матрон, коли вони виходили із суперетти¹ «Бей», несучи апельсиновий сік і знежирене молоко, м'ясну нарізку, цільнозерновий хліб і сигарети з фільтром. А от справжній супермаркет, де робили покупки на тиждень, розміщувався вже на материку, в тій частині Іствіка, що колись була сільгоспугіддям; там у вісімнадцятому сторіччі плантатори-аристократи, багаті на рабів та худобу, робили одне одному дружні візити верхи на конях, а попереду галопом біг раб, щоб відчиняти ворота одні за одними. Нині ж бо над асфальтованими акрами парковки торговельного центру, посеред окисненого рядками капусти й картоплі спомину, струмують забарвлені свинцевими випарами вихлопні гази. Там, де впродовж поколінь була кукурудза, цей видатний сільськогосподарський артефакт індіанців, ведуть своє ремесло крихітні заводи без вікон, із назвами на кшталт «Дейтапроуб» чи «Комп'ютек»:

¹ Суперетта — продовольчий магазин самообслуговування.

виготовляють деталі настільки витончені, що робітники змушені носити целофанові шапочки, аби на крихітні електромеханічні вироби не сипалась лупа.

Род-Айленд, хай і відомий як найменший з-поміж п'ятидесяти штатів, однак містить у собі химерну американську широчінь: заледве досліджені стежинки серед промислового скопища, занедбані садиби й закинуті маєтки, незайняті глибинки, посмуговані рівними, чорними дорогами, болотисті пустирища й безлюдні узбережжя з обох боків затоки — той водяний клин загнаний, немов кілок, в саміське серце штату, його так влучно названу столицю¹. «Дальній край творіння» і «колектор Нової Англії», як називав той регіон Коттон Матер². Ніколи не прагнути стати окремою державою, населена вигнанцями, такими як чаклунка Анна Гатчінсон³, котра, оселившись тут, невдовзі померла, це земля несе на собі численні вигини й виверти. Її улюбленим дорожнім знаком є дві стрілки, що вказують в обидва напрямки. Болотиста, бідна на вільний простір, деінде вона стала б ігровим майданчиком для вкрай багатих. Вона була прихистком для квакерів і антиномістів — тих останніх дистильатів пуританства, — нині нею керують католики, чії рум'яні церкви бовваніють, ніби вантажні судна посеред моря виродської архітектури. Там є металево-зелена пляма, що глибоко вгризлася у дранку часів Депресії, на яку більше ніде не натрапиш. Щойно перетинаєш кордон штату, байдуже

¹ Назва столиці штату — Провіденс — має значення «провидіння».

² Коттон Матер (1663—1728) — американський проповідник і памфлетист, автор численних робіт із висвітлення проблем сучасного йому життя.

³ Анна Гатчінсон (1591—1643) — американська релігійна діячка, поборниця руху за свободу віросповідання. За свої пуританські переконання засуджена й вигнана з колонії Массачусетської затоки.

де — чи в Потакеті, а чи у Вестерлі, — одразу вловлюється м'яка переміна, приходить якась весела нечупарність, презирство до зовнішнього вигляду, химерська недбалість. За фанерними нетрями зяють місячні простори, де лиш занедбана придорожня розкладка із духом позаторішніх гурків, видає тужливу, руйнівну присутність людини.

Крізь ось такий от простір і їхала зараз Александра, аби кинути оком на маєток Леноксів. З собою, у свій мікроавтобус «субару» гарбузового кольору, вона взяла свого чорного лабрадора Вуглика. Останню партію стерилізованих банок соусу лишила охолоджуватися на кухонній стійці, а на дверцята холодильника, магнітиком у формі песика Снупі, причепила записку для своїх чотирьох дітей: МОЛОКО В ХОЛОДИЛЬНИКУ, ОРЕО В ХЛІБНИЦІ, БУДУ ЗА ГОДИНУ, ЛЮБЛЮ.

Сімейство Леноксів, у дні, коли ще жив Роджер Вільямс¹, вигнало вождів племені Наррагансетт достатньо далеко, аби на європейський масштаб заснувати на їхній землі баронство, і хай такий собі майор Ленокс героїчно поліг у Битві у трясовині під час війни короля Філіпа², а його прапраправнук Еморі красномовно закликав до відокремлення Нової Англії від Союзу на Гартфордському з'їзді 1815 року, родина, в цілому, почала занепадати. Коли Александра оселилася в Іствіку, в Південному окрузі не лишилося вже жодного Ленокса, окрім однієї старої вдови Ебігейл, що мешкала в сонному, химерному селі Олд-Вік; вона тинялася сільськими стежинами, харамкаючи й ухияляючись від камінців, які шпурляли в неї дітлахи, котрі, коли місцевий констебль зажадав від них пояснень,

¹ Роджер Вільямс (1603—1683) — англійський теолог, борець за свободу віросповідання.

² Конфлікт між поселенцями Нової Англії та індіанцями.

заявили, що захищаються від її лихого ока. Обширні угіддя Леноксів довгий час перебували в занепаді. Останній з наявних представників чоловічої лінії Леноксів забажав побудувати на острові, що розкинувся серед просторів соляних боліт за Іст-Біч і все ще належав родині, цегляний маєток — зменшену, та все ж різючу за місцевими масштабами імітацію палацових літніх «котеджів», що зводились у Ньюпорті в той позолочений вік. І хоч там і збудували, а потім, імпортувавши гравій, повторно насипали гатку, маєток постійно потерпав від незручностей, стаючи відрізаним у часи припливу, і, починаючи з 1920 року, час до часу заселявся низкою власників, і ними ж був і покинутий. Великі шиферні плити на даху, котрісь рудуваті, котрісь синюваті-сірі, без нагляду позвальновалися під час зимових штормів і лежали серед високих заростей нестриженої літньої трави, начеб безіменні могильні плити; вправно оздоблені мідні ринви й жолоби позеленіли й зогнили; орнаментований восьмикутний купол з краєвидом на всі точки компаса похилився на захід; масивні димарі, сполучені, ніби зв'язки органних труб чи то якісь грубі, м'язисті горлянки, потребували латання й губили цеглини. Втім силует маєтку, що майорів здаля, ще й досі зберігає стриману величність, подумала Александра. Вона припаркувалася на узбіччі дороги, що вела до пляжу, аби роздивитися його через чверть милі заплави.

Надворі стояв вересень — сезон високої води; заплава між цим місцем та островом перетворилася на шар небесно-блакитної води, поцяткованої просоленими верхівками трав, що вже почали були жовкнути. Мине година, а то й дві, поки можна буде пройти гатку як з того, так і з другого боку. Час перевалив за четверту; навколо панувала тиша, у небі висіла м'яка, трап'яна маса, що затуляла сонце. Колись маєток стояв би схований за облямованою в'язами

*allée*¹, що продовжувала гатку аж до центрального входу, але дерева загинули від голландської хвороби в'язів і від них лишилися самі лиш високі пеньки; їхні розкидисті крони пообрубували, і тепер вони стояли, ніби загорнуті в савани люди, схилившись, як та Роденова безрука статуя Бальзака. Будинок мав бридкий симетричний фасад із багатьма вікнами, що здавалися дещо замалими — особливо на третьому поверсі, що без переходу розміщався прямо по під дахом: поверх для прислуги. Александра була в тому домі кілька років тому, коли, все ще намагаючись поводитись як порядна дружина, поїхала туди з Оззі на благодійний концерт у бальній залі. Не запам'ятала майже нічого, крім рядів кімнат за кімнатами, вбого вмебльованих, протхнутих солоним повітрям, пліснявою й утіхами минулих днів. Шифер його занедбаного даху злився кольором із темрявою, що насувалася з півночі, — ні, атмосферу каламутить щось більше, ніж хмари. З лівого димаря здіймається ріденький білий димок. Усередині хтось є.

Той чоловік з волохатими руками.

Майбутній коханець Александри.

Або, що ймовірніше, вирішила вона, робітник чи столяр, якого він найняв. Вглядаючись аж так далеко, так напружено, вона відчула, що в неї розболілися очі. В її нутрі, як і в небі, зібралася темрява, вона почувалася жалюгідним підглядачем. Зараз про жіночу жагу пишуть уже всі газети й журнали; сексуальна рівність перекинулася, ніби ті дівчатка з порядних родин, що линуть в обійми неотесаних рок-зірок — тих неголених парубійків-гітаристів із нетрів Ліверпуля чи Мемфіса, що якимось чином здобули свої сороміцькі здібності, до тих темних сонць, що перетворюють цих дітей домашнього виховання на

¹ Проїзд (*фр.*).

суїцидальних оргіасток. Александри згадалися їй помідори: попід товстою, благодушною шкіркою криється сік насильства. Подумала про свою старшу доньку: ось вона сама в кімнаті слухає тих своїх «Манкіз» та «Бітлз»... одна річ для Марсі, інша — для її матері ось так, напруживши зір, перебиватися пустими мріями.

Вона міцно заплющила очі, намагаючись відкинути ці думки. Повернулася в машину з Вугликом і проїхала півмилі прямої чорної дороги до пляжу.

По завершенні сезону, якщо поблизу нікого немає, собаку можна вигулювати без повідка. Однак днина припала тепла, і вузеньку парковку заповнили старі машини й мікроавтобуси «фольксваген» із запнутими вікнами і психоделічними смугами по боках; біля роздягалень і піцерії, що містилася в літній хибарці, порозтягавшись горілиць на піску й повмикавши радіоприймачі, повлягалася молодь у купальниках із таким виглядом, ніби літо і юність ніколи не минуть. На підлозі під заднім сидінням в Александри, з поваги до правил пляжу, лежав моток мотузки для білизни. Вуглик огидливо струснувся, коли вона протягнула петлю крізь його шипований нашійник. Гора м'язів і завзяття, він потягнув її за собою попри опір піску. Вона спинилася, щоб стягнути свої бежеві еспадрильї, і пес захрипів; вона залишила взуття на жмутику пляжної трави біля настилу. Нещодавній приплив розбив той настил на шестифутові сегменти, лишивши по собі на гладенькому піску біля самого моря ошмаття від пластикових пляшок з-під «Клороксу»¹, пачок від прокладок і пивних бляшанок, які проплавали так довго, що з них позмивалися написи; ці безіменні бляшанки виглядали загрозливо, бо на них не було жодного

¹ Бренд мийного засобу.

сліду, як на тих бомбах, які виготовляють терористи, а потім залишають у громадських місцях, щоб зруйнувати систему і, таким чином, спинити війну. Вуглик тягнув її все далі, повз купу оброслих прямокутних каменів, які колись були частиною молу, збудованого в часи, коли цей пляж був іграшкою багатих чоловіків, а не залюдненим громадським ігровим майданчиком. Ці камені були з блідого, поцяткованого чорним граніту, а з одного з них стриміла підпорка з болтами, з роками доведена іржею до крихкості витворів Джакометті. Викиди з радіоприймачів молодиків — якийсь легенький рок — омивали її, доки вона йшла далі, свідомо своєї опасистості, відьомської фігури, яку доводиться маскувати босими ногами, мішкуватими чоловічими джинсами і зношеною зеленою парчевою курткою з Алжиру, яку вони з Оззі купили в Парижі під час свого медового місяця, сімнадцять років тому. Хоча Александра і вкривалася циганською, оливковою засмагою влітку, в ній текла північна кров; її дівоче прізвище було Соренсен. Мати торочила їй про забобони щодо зміни прізвища після заміжжя, та в ті часи Александра лише зубоскалила з магії, а ще їй кортіло робити дітей. Марсі зачали в Парижі, на залізному ліжку.

Александра заплітала волосся в грубу косу, що спадала їй по спині; іноді вона піднімала й пришпилювала ту косу, що нагадувала хребет, до голови. Її волосся ніколи не було по-вікінгівськи чисто-білявим, радше брудно-блідим, а нині воно ще й взялося сивиною. Більшість сивого волосся росло спереду; шия й досі була витончена, ніби в тих дівчат, що лежали тут, вигріваючись на сонці. Гладенькі молоді ніжки, які вона минала, були карамельного кольору, з білим пушком, вишикувалися в ряд, ніби в якійсь солідарності. Бікіні однієї дівчини, туго натягнуте й просте, як барабан, блищало під рівним світлом.

Вуглик тягнув усе далі, хропучи, уявляючи собі якийсь запах, жили якоїсь зогнилої тварини посеред йодованого духу моря. Народу на пляжі поменшало. Молода парочка переплелася в ямці, що вони вигребли в рябому піску; хлопець муркотав щось у шию дівчині, ніби в мікрофон. Трійко перекачаних парубків грали у фрісбі, їхнє довге волосся метлялося, коли вони рохкали й горлали, і лише коли Александра навмисне дозволила кремезному чорному лабратору протягнути себе через широкий трикутник, утворений ними, вони припинили своє нахабне шпурляння й волання. Їй здалось, ніби вона почула слово «карга» чи «нога», що кинули їй навздогін, коли вона пройшла, але це міг бути й акустичний фокус, просто хлюпання морської води. Вона наближалася до того місця, де пощерблений бетон зі спіраллю іржавого колючого дроту нагорі позначав кінець громадського пляжу; однак там також були купки молоді й шукачів молодості, тож вона й далі не могла відв'язати бідолашного Вуглика, попри його постійне хрипіння через опір нашійника. Його бажання бігти обпекло їй руку мотузкою. Море видавалось неприродно спокійним — застигле, позначене молочними смужками в даліні, там, де один-єдиний маленький катер гудів, стоячи посеред площини його рівної поверхні. З другого боку від Александри, ближче до неї, по дюнах розповзлася статечна й кудлата гудзонія; в цьому місці пляж звужувався, прибираючи інтимності, як можна судити з гірок бляшанок і пляшок, палених дощок, шмаття потрочених пінопластових кулерів і презервативів, що лежали, ніби маленькі, висушені трупики медуз. Бетонна стіна була списана об'єднаними іменами. Осквернення наклало свою руку скрізь на це місце, а океан міг змити лише сліди від ніг.

В одній точці дюни були достатньо низькі, щоб можна була кинути погляд на масток Леноксів, з другого кута

й дальшої відстані: два його димарі стирчали з обох боків купола, ніби крила горбатого канюка. Александра відчула роздратування й бажання помсти. Нутро нило; її обурила почута образа — «карга» — і ще більша образа на те, що через цю безголову молодь їй заборонено відпустити свого пса, свого друга й товариша, вільно побігати. Вирішила очистити пляж для себе з Вугликом, накликавши зливу. Внутрішня погода завжди має стосунок до зовнішньої; це лише питання зміни течії, що робиться доволі легко, якщо силу надано первинному полюсу — жінці. Стільки видатних сил Александри витекло з самого лише цього віднаходження власної природної суті, якої вона досягла аж у зрілому віці. Не раніше зрілого віку вона по-справжньому повірила, що має право на існування, що сили природи створили її не як якусь там мізинку й супутницю життя — зігнуте ребро, як говориться в горезвісному *Malleus Maleficarum*¹, — а як міцну опору безнастанного Творення, як доньку доньки й жінку, чиї власні доньки, у свою чергу, народять доньок. Александра заплющила очі, Вуглик трусився і скавчав від страху, а вона все накликала цей обширний внутрішній бік себе — цей континуум, що сягає вглиб крізь покоління людського роду й батьків-приматів, і далі — крізь ящірок і риб до морських водоростей, що заварили перше ДНК сирої планети у своїх мікроскопічних теплуватих надрах, континуум, котрий в іншому напрямку простягнувся дугою до кінця всього життя, від форми до форми, пульсуючи, кровоточачи, адаптуючись до холоду, до ультрафіолетового випромінювання, розбухання, до дедалі слабшого сонця, — вона закликала ці такі

¹ «*Malleus Maleficarum*», також відомий як «Молот відьом» (1486) — відомий трактат з демонології авторства Генріха Крамера і Якоба Шпренгера.

вагітні глибини себе стемніти, згуснути, викликати лик блискавиці між високими повітряними стінами. І небо на півночі дійсно загуркотіло, так слабо, що це почув лише Вуглик. Його вуха нашорошилися і завертілися, оживши біля основи голови. «*Мерталія, Музаліна, Дофалія*», — гучними безмовними складами закликала вона до заборонених імен. «*Онемалія, Зітансея, Голдафарія, Дедульсіара*». Незримо Александра стала гігантською, збираючи докупи снопи цього затихлого вересневого світу в якійсь матриархальній люті, й тоді її повіки піднялися, як за команду. Порив холодного вітру з півночі, насув фронту, що схльоснув недоладні прапорці на дальній роздягалці прямо зі своїх жердин. З того кінця пляжу, де щільність молодого, роздягненого люду була найбільша, долинуло колективне здивоване зітхання, а затим, коли вітер посилювався, — захоплене гиготіння, а небо в напрямку Провіденса розступилося, ніби маючи щільність якогось напівпрозорого багряненого каменя. «*Гемінаейя, Гегрофейра, Гедані, Гілтар, Годейб*». В основі цього атмосферного урвища купчасті хмари, ще кілька миттєвостей тому безневинні, ніби пущені на воду ставка квіти, почали клекотати, їхні краї супроти зчорнілого повітря заблищали, як мармур. Навіть видимий простір змінився настільки, що приморські трави й повзючий солонець біля голих товстих пальців Александри, погнутих і покручених роками носіння тувель, створених чоловічими бажаннями й нещадними уявленнями краси, виглядали мовби інвертовані в негатив на фоні піску, чия потоптана й порита поверхня, зненацька забарвлена в лавандовий колір, начеб надулася, як шкіра пузиря, що надимається під натиском атмосферних змін. Крикливі молодики, побачивши, як фрісбі випурхнув геть із їхніх рук, мов той повітряний змії, кинулися поспіхом збирати свої переносні радіоприймачі й паки пива, свої

кросівки, джинси й майки-варенки. Дівчина з парочки, що вигребла собі ямку, була безутішна: вона ридала, поки хлопець похапцем, незграбно намагався защебнути гачечки на розв'язаному ліфчику її бікіні. Вуглик загавкав у ніщо, в один бік, а потім у другий, бо його вуха аж заклало від перепаду атмосферного тиску.

Вже й неосяжний і непроникний океан, ще кілька моментів тому такий спокійний аж ген до самого Блок-Айленду, відчув зміну. Його поверхня зморщилась і взялася брижами в тих місцях, де її торкали навальні тіні від хмар, — вода в тих місцях аж скручувалась, майже як щось згоріле. Мотор катера загудів різкіше. Вітрила далеко в морі розтанули, а повітря завібрувало змішаним ревом допоміжних двигунів, що запінили до гавані. В горлянці вітру на якусь мить застрягла тиша, а тоді линув дощ: величезні крижані краплі, що лупили, ніби град. Повз Александра протупцяли кроки — то медовоколірні коханці помчали до машин, запаркованих у дальньому кінці, біля роздягалок. Загуркотів грім, на вершині урвища із темного повітря, по чиему схилу хутко покотилися невеличкі шквалики блідшого, сірішого кольору, формами нагадуючи гусаків, ораторів, що жестикулюють, та розмотані клубки ниток. Великі, болючі краплини розсіялися у дрібніший, щільніший дощ, що білів на смужках, по яких, ніби пальцями по арфі, бринькав вітер. Александра стояла сумирно, а її знай обдавало холодною водою; вона цитувала у своєму нутрі: «*Езоїл, Мусіл, Пурі, Тамен*». Біля її ніг Вуглик скавчав; він обплутав її ноги мотузкою для білизни. Його тіло, шерсть щільно прилягла до м'язів, лицьало й тремтіло. Крізь пелену дощу вона побачила, що пляж спорожнів. Відв'язала мотузаний повідок і відпустила пса.

Однак Вуглик так і лишився тулитися біля її ніг, сполохавшись, коли блиснула блискавка, а за нею й друга, вже

подвійна. Александра порахувала секунди до грому: п'ять. Згідно з грубим припущенням, шторм, який вона накликала, мав дві милі в діаметрі, якщо ці спалахи відбуваються в самому його серці. Грім безтактно гуркотів і лаявся. Повилазили крихітні плямисті піщані краби й боком подріботили до спіненого моря. Колір їхніх панцирів був настільки пісочний, що вони здавалися прозорими. Александра зібралася з духом і хруснула одним під своєю босою ногою. Жертва. Завжди має бути жертва. Це одне з правил природи. Вона затанцювала від краба до краба, чавлячи їх. Її обличчя, від волосся й до самого підборіддя, впріло, і, через збудження її аури, на цій рідкій плівці заграли всі кольори веселки. Блискавка продовжувала фотографувати її. На підборідді в неї було роздвоєння, і ще одне, трохи менше, ледь помітне, на кінчику носа; врода ж її походила зі щирості широкого чола під сивокраїми крилами волосся, симетрично зібраного назад, формуючи косу, і від проникливості її дещо пукатих очей, сталава сірість чиїх райдужок була стиснута на краях, так, ніби кожна з чорнющих зіниць була антимагнітом. Її вуста мали статечну пухкість і глибокі кутики, що надавало їм подобу усмішки. У чотирнадцять років вона вже вимахала до п'яти футів і восьми дюймів¹, а у двадцять — важила сто двадцять фунтів²; зараз же її вага становила десь близько ста шістдесяти³. Однією зі свобод перетворення на відьму стало те, що вона перестала постійно зважуватись.

Подібно до крихітних піщаних крабів, яких годі розглядати серед піску, так і Александра, мокра до нитки, відчула себе невидимою посеред дощу, ніби вона з ним стала

¹ 1,72 м.

² 54 кг.

³ 72 кг.

Літературно-художнє видання

АПДАЙК Джон
Іствікські відьми

Роман

Керівник проекту *В. А. Тютюнник*
Відповідальний за випуск *О. В. Приходченко*
Редактор *П. Й. Коробчук*
Художній редактор *Ю. О. Дзекунова*
Технічний редактор *В. Г. Євлахов*
Коректор *М. М. Куценко*

Підписано до друку 07.02.2018. Формат 84x108/32. Друк офсетний.
Гарнітура «Petersburg». Ум. друк. арк. 20,16. Наклад 4000 пр. Зам. №

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля».
Св. № ДК65 від 26.05.2000
61140, Харків-140, просп. Гагаріна, 20а. E-mail: cor@bookclub.ua

Віддруковано згідно з наданим оригінал-макетом
у друкарні «Фактор-Друк»
61030, м. Харків, вул. Саратовська, 51. Тел.: + 3 8 057 717 53 57

КНИЖКОВИХ

• за телефонами довідкової служби
(050) 113-93-93 (МТС); (093)170-03-93 (life);
(067) 332-93-93 (Київстар); (057) 783-88-88

• на сайті Клубу: www.bookclub.ua
• у мережі фірмових магазинів
див. адреси на сайті Клубу або за QR-кодом

Надсилається безоплатний каталог

Запрошуємо до співпраці авторів
e-mail: publish@ksd.ua

**Запрошуємо до співпраці художників,
перекладачів, редакторів**
e-mail: editor@ksd.ua

**Для гуртових
клієнтів**

Харків
тел./факс +38(057)703-44-57
e-mail: trade@ksd.ua

Київ
тел./факс +38(067)575-27-55
e-mail: kyiv@ksd.ua

Одеса
тел./факс +38(067)572-44-28
e-mail: odessa@ksd.ua

Апдайк Д.

A76 Іствікські відьми : роман / Джон Апдайк ; пер. з англ.
Б. Превіра. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного
Дозвілля», 2018. — 384 с.

ISBN 978-617-12-4731-4

ISBN 978-0-449-91210-2 (англ.)

Життя в містечку Іствік розплановане на сто, а то й двісті років уперед. У цій тихій гавані вже давно не відбувалося нічого цікавого. Троє подруг — Александра, Джейн і Зукі — збираються щочетверга, щоб якось розважитися. Після чергових посиденьок у місті з'являється таємничий і надзвичайно спокусливий чоловік із дивним ім'ям Дерріл Ван Горн. Він здобуває прихильність подруг і... навчає магії, адже виявляє їхні потужні здібності. Та одного разу вони вирішують покинути Дерріла. Він присягається помститися їм... Проте жоден чоловік не в змозі протистояти жінці. А надто коли їх троє. І вони — відьми.

УДК 821.111(73)